

endogsaa med den gjældende Opinion, og som derfor ere blevne besjæmpede med de allerhøderste og kraftigste Midler, det har været muligt at anvende, undertiden med Baal og Brand, medens man dog har maattet sige, at det var uheldigt, om de af dem behandlede Spørgsmaal ikke kom frem, og man har derfor været betænkelig ved at lægge altskor store Hindringer i Veien for deres Diskussion. Smidlertid tro vi, at det er ønskeligt, at der træffes Forholdsregler, som ere videregaaende end de nuværende, mod dem, der bør bære Ansvar for saadanne Ytringer, og vi have derfor, om end med nogen Betænkelighed, ment at kunne slutte os fuldt ud til Forslaget, for saa vidt det dreier sig om Forfatterne, Forlæggerne og Kommissionshandlerne. De følge jo nemlig deres eget Skjøn i, hvad de skrive eller forlægge, saa faae de ogsaa bære Ansvar for det, thi det, vi naae ved at paalægge dem Ansvar, er større end det, de naae ved uhindret at fortsætte deres Virksomhed. Men noget anderledes forekommer det os, at Sortimentboghandlerne ere stillede. Det er som sagt nødvendigt, at de vedkommende Forfattere o. s. v. selv maa have et Skjøn over, hvad der er usædeligt, og hvad der ikke er det, hvad der virker heldigt, og hvad der virker uheldigt eller skadeligt. Derimod synes det os, at Sortimentboghandleren, selv om han kjenner Skriftets Indhold, er noget anderledes stillet; vi synes, at det er at gaa for vidt, om ogsaa han skal udøve et Skjøn og paa samme Maade føle sig sit Ansvar bevidst, blot fordi han har med Salget at gjøre. Vi frygte noget for, at Lovforslaget, skjøndt det utvivlsomt gaar ud fra den prisværdige Hensigt at forhindre usædelig Litteraturs Udbredelse, skyder noget forbi Maalet og muligvis samtidig med, at det opnaar, hvad det vil, skal virke skadeligt i andre Retninger, saa at det, naar vi stille det Gode, der derved opnaas, sammen med den Skade, der forvoldes, turde være tvivlsomt, om ikke Skaden er større end Gavnene. Det er derfor, vi have opstillet dette Endringsforslag, idet vi have ment, at det var ønskeligt — i Stedet for at overlade ganske til Sortimentboghandlerens Skjøn, om han tør sælge Bogen eller ikke, naar han først kjenner Indholdet — at der kom til at foreligge et bestemt positivt Forhold, som Boghandleren saa kunde rette sig efter og tage til Hættehorn for sine Handlinger. Han skulde ikke længere være nødt til at sidde og spekulere over, om det, der staar i den vedkommende Bog, ogsaa er, som det skulde være, men med Bestemthed kunne sige: Den og den Bog

kan jeg have Noget med at bestille, de andre ikke, den har jeg Lov at sælge, de andre ikke. Enhver, der kjenner Noget til Litteratur, særlig fransk Litteratur, vil være paa det Reene med, hvor høist vanskeligt et saadant Skjøn, som her forudsat, er. Bistnok de Fleste, som have læst noget fransk Litteratur, ville vide, at den har en hel anden Opfattelse af de sædelige Forhold end den, vi have her i Norden, og end den, man maakte ogsaa tilbøielig har i England. Opfattelsen heraf i Frankrig er saa forskjellig, at flere af de Ting, som der falde ganske naturlige og selvsølgelige, støde os. Jeg tror, at det, uden at komme ind paa Yderligheder, virkelig kan siges, at det tidt vil være overmaade vanskeligt for en Sortimentboghandler at afgjøre, om det, der staar i et Skrift, er, som det skal være, om han begaar en Feil eller ei ved at sælge Skriftet. Vil han forlægge eller oversætte o. s. v., saa faar han ganske vist bære Ansvar, hvor vanskeligt det end kan være for ham, men det synes høist betænkelig at paabyrde ham dette Ansvar, blot fordi han sælger denne Bog med den ringe Fordel, som dermed kan være forbunden, en Krone, en Franc, hvad det nu kan være. Derfor have vi stillet dette Forslag, at, forsaavidt et indenlandsk Skrift er blevet beslagnet af Undersøgelssdommeren i Henhold til Presse-lovens § 13, eller forsaavidt der mod et udenlandsk Skrift er nedlagt Forbud af Justitsministeren i Henhold til Presse-lovens § 14, og der 3 Gange er sket Bekjendtgørelse i Berlingske Tidende om Beslaglæggelsen eller Forbudet, saa skal den, der forhandler det, straffes. I Presse-lovens § 14 er der ved Siden af „Berlingske Tidende“ tilføjet „vedkommende Stiftstidende“, men det forekommer os ikke nødvendigt at medtage den. Grunden til vort Endringsforslag er altsaa den, at vi have ment, at der her er et Hensyn, som det i det Hele er ønskeligt at tage for Litteraturens Udbredelses Skyld. Det er blevet fremhævet, at det allerede efter den nuværende Lovgivning er muligt, at Sortimentboghandleren kan straffes, men det er jo egentlig talt vort Ønske at gjøre dette Forhold tydeligt og klart. Jeg tror ikke, man kan sige, det er afgjort, at han er det. Jeg kjenner i Diebliffet ikke — jeg har ganske vist ikke havt Beilighed til at undersøge det — nogen Dom, der siger, at han kan straffes for dette Forhold, men jeg tør ikke benægte det, i Fald Noget siger det Modsatte. Jeg tror i alt Fald, at, hvad vi her foreslaa, ikke kan kaldes ubestemt. I Modsetning til, hvad den ærede Ordfører sagde om, at vi holdt det ubestemt hen, maa jeg sige, at vi ønske netop